

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยโดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 341 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2547 ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ใช้สูตรของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 คน ใช้การสุ่มโดยวิธีการจัดชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ จำนวน 37 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความเชื่อมั่นผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตาม ลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของ ผู้บริหารและความเชื่อมั่นผูกพันต่อองค์กรเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นิยามศัพท์เฉพาะเพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาในการสร้างเครื่องมือจาก นิยามศัพท์เฉพาะ
3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น แบบสำรวจรายการ (Check List) ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยยึดแนวคิดทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของเบส 5 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ การถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และการปลูกฝังค่านิยม 2) การสร้างบารมี 3) การกระตุ้นปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นเอกัตบุคคล 5) การสร้างแรงบันดาลใจ แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 37 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5) ระดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อคิดเห็น	ระดับที่ผู้บริหารแสดงพฤติกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
0. ท่านพึงพอใจต่อโอกาสที่ได้รับบริการ หรือให้ความช่วยเหลือกับคนอื่น ๆ						

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยยึดทฤษฎีของ เมาว์เคย์ สเตเรียร์ และ พอร์เตอร์ แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 16 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร	ระดับที่ผู้บริหารแสดงพฤติกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
0. ท่านคิดว่าเป้าหมาย และค่านิยมต่อองค์กร เป็นสิ่งที่ถูกต้องและทันสมัย						

การตรวจสอบเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องและให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ จบปริญญาโททางการบริหารการศึกษาและมีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 3 ปี

3. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะตั้งแต่ .50 ขึ้นไปโดยแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ได้ข้อคำถาม 37 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ได้ข้อคำถาม 16 ข้อพร้อมปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (Try - out) กลับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ในการวิจัย จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 25% โดยใช้ t-test แบบ Independent และคัดเลือกข้อคำถามที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้ใช้เป็นแบบสอบถามโดยตอนที่ 2 ได้ข้อคำถามที่จำแนกได้ 37 ข้อ และตอนที่ 3 ได้ข้อคำถามที่จำแนกได้ จำนวน 16 ข้อ

4. หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อนั้นๆ กับข้อที่เหลือ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) โดยแบบทดสอบ

ตอนที่ 2 ได้ข้อความที่มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง จำนวน 37 ข้อ และตอนที่ 3 ได้ข้อความที่มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง จำนวน 16 ข้อ

5. คัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์และมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ในการวิจัยจำนวน 40 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามและติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกโรงเรียน โดยประสานกับครูอาจารย์ในโรงเรียน

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลของแบบสอบถามทั้งหมด ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์วิเคราะห์ข้อมูลได้ 341 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการตามขั้นตอนการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

2. ตรวจสอบให้คะแนนพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ คือ ข้อความที่มีความหมายในทางบวกให้คะแนนดังนี้ คือ เห็นด้วยมากที่สุดให้ 5 คะแนน เห็นด้วยมากให้ 4 คะแนน เห็นด้วยปานกลางให้ 3 คะแนน เห็นด้วยน้อยให้ 2 คะแนน เห็นด้วยน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน

3. ตรวจสอบให้คะแนนความเชื่อมั่นผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ เห็นด้วยมากที่สุดให้

5 คะแนน เห็นด้วยมากที่สุดให้ 4 คะแนน เห็นด้วยปานกลางให้ 3 คะแนน เห็นด้วยน้อยให้ 2 คะแนน เห็นด้วยน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน

4. การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษาความเชื่อมั่นผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ คือ

4.1 เกณฑ์การแปลความหมายภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้ความหมายคะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้ (ประคอง กรรณสูต 2538 : 117)

คะแนนเฉลี่ย	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

ลักษณะของแบบสอบถามส่วนนี้จะมีคำตอบให้เลือกตอบในลักษณะประมาณค่าเป็น 5 ระดับ ตามแนว Likert Scale คือเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์ในการเลือกตอบและให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยมากที่สุดกับข้อความที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยมากกับข้อความที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยปานกลางกับข้อความที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ให้ 3 คะแนน

เห็นด้วยน้อย	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยน้อยกับข้อความที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยน้อยที่สุดกับข้อความที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ให้ 1 คะแนน

4.2 เกณฑ์การแปลผลความหมายความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้ความหมายคะแนนเฉลี่ยความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรดังนี้ (ประคอง กรรมสุด 2538 : 117)

คะแนนเฉลี่ย	ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

ลักษณะของแบบสอบถามส่วนนี้จะมีคำตอบให้เลือกในลักษณะประมาณค่าเป็น 5 ระดับ ตามแนวของ Likert Scale เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์ในการเลือกตอบและให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	หมายถึง	ท่าน เห็นด้วยมากที่สุดกับข้อความที่ให้มาทั้งหมด ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยมากกับข้อความที่ให้มาเป็นส่วนใหญ่ ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยปานกลางหรือไม่แน่ใจกับข้อความที่ให้มา ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	หมายถึง	ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ให้มาเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	หมายถึง	ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ได้มาทั้งหมด ให้ 1 คะแนน

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความยึดมั่นผูกพันในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Movement Correlation Coefficient) และสร้างสมการพยากรณ์ ความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครู จากตัวแปรองค์ประกอบของภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงทั้ง 5 ด้าน ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังนี้

5.1 กำหนดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวพยากรณ์ และตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (ประกอบ กรรณสูต 2534 : 111)

ค่าระหว่าง ± 0.70 ถึง ± 1.00 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าระหว่าง ± 0.30 ถึง ± 0.69 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าต่ำกว่า ± 0.29 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

5.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในโดยการสอบค่าที่ (t- test)

5.3 กำหนดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์

5.4 ทดสอบความมีนัยสัมพันธ์พหุคูณ โดยทดสอบค่ารวมเอฟ (Overall F-test)

5.5 กำหนดค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ (b) ในรูปคะแนนดิบ

5.6 ทดสอบค่า F เพื่อทดสอบค่า b ของตัวพยากรณ์แต่ละตัวว่าจะส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์หรือไม่

5.7 หาค่าคงที่ของสมการพยากรณ์

5.8 สร้างสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบทั้งหมดที่ระดับ 0.05